

"Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu" (Mt.4,4)

MERINDE PENTRU SVFLET

Apare cu binecuvântarea PS Părinte Episcop Siluan,
al Episcopiei Ortodoxe Române a Italiei
Foaie de învățătură duhovnicească și cateheză a Episcopiei Ortodoxe Române a Italiei

ANUL 8. N°49

SERIA SĂPTĂMÂNALĂ

14 OCTOMBRIE 2018

CVÂNTUL DOMNULUI

DUMINICA A 21-A DUPĂ RUSALI (PILDA SEMĂNĂTORULUI - A SFINȘILOR PĂRIȚI DE LA SINODUL AL VII-LEA ECUMENIC)

GALEATIENI 2, 16-20

Fraților, știind că omul nu se ne îndreptăm în Hristos, ne-am lui Dumnezeu. M-am răstignit îndreptează din faptele Legii, ci aflat și noi înșine păcătoși, este, împreună cu Hristos; și nu mai prin credința în Hristos Iisus, am oare, Hristos slujitor al păcatului? trăiesc eu, ci Hristos trăiește în crezut și noi în Hristos Iisus, ca să Nicidecum! Pentru că, de zidesc mine. Și viața mea de acum, în ne îndreptăm din credința în iarăși ceea ce am dăruit, mă arăt trup, o trăiesc în credința în Fiul lui Hristos, iar nu din faptele Legii, pe mine însumi călcător (de Dumnezeu, Care m-a iubit și S-a căci din faptele Legii nimeni nu se poruncă). Fiindcă eu, prin Lege, dat pe Sine Însuși pentru mine. va îndrepta. Dacă însă, căutând să am murit față de Lege, ca să trăiesc

LEUCA 7, 11-16

Zis-a Domnul pilda aceasta: Ieșit-a audă! Și ucenicii Lui Îi întrebau: Ce înseamnă pilda aceasta? El a zis: nu au rădăcină; ei cred până la o Și, semănând el, una a căzut lângă Vouă vă este dat să cunoașteți tai- drum și a fost călcată cu picioarele nele Împărăției lui Dumnezeu, iar și păsările cerului au mâncat-o. Și celoralți, în pilde, ca, văzând, să nu vadă și, auzind, să nu înțeleagă. Iar alta a căzut pe piatră și, răsărind, s- pilda aceasta înseamnă: Sămânța este cuvântul lui Dumnezeu; cea de a uscat, pentru că nu avea umezeală. Alta a căzut între spini, cea de lângă drum sunt cei care aud, apoi iar spini, crescând cu ea, au vine diavolul și ia cuvântul din ini- înăbușit-o. Iar alta a căzut pe pământul cel bun și, crescând, a ma lor, ca nu cumva, crezând, să se făcut rod însutit. Acestea zicând, mântuiesc; iar cea de pe piatră sunt aceia care, auzind cuvântul, striga: Cine are urechi de auzit, să striga: Cine are urechi de auzit, să audă!

TIȚI 3, 8-15

Fiule Tit, vrednic de crezare este nefolositoare și deșarte. De omul cuvântul și voiesc să adeverești eretic, după întâia și a doua acestea cu tărie, pentru ca aceia monstrare, depărtează-te, știind că ca care au crezut în Dumnezeu să aibă unul ca acesta s-a abătut și a căzut grijă să fie în frunte la fapte bune. în păcat, fiind singur de sine de Că acestea sunt cele bune și de osândit. Când voi trimite pe folos oamenilor. Iar de întrebările Artemas la tine sau pe Tihic, nebunești și de înșirări de neamuri sărguiește-te să vii la mine la și de certuri și de sfădirile pentru Nicopole, întrucât acolo m-am lege, ferește-te, căci sunt hotărât să iernez. Pe Zenas, Harul fie cu voi cu toți! Amin.

IOAN 17, 1-13

În vremea aceea Iisus, ridicându- Și ochii către cer, a zis: Părinte, a venit ceasul! Preaslăvește pe Fiul

IOAN 17, 1-13

Tău, ca și Fiul să Te preaslăvească, precum I-ai dat stăpânire peste tot trupul, ca să dea viață veșnică tuturor acelor pe care Tu i-ai dat Lui. Și aceasta este viața veșnică: Să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat, și pe Iisus Hristos, pe Care L-ai trimis. Eu Te-am preaslăvit pe Tine pe pământ; lucrul pe care Mi l-ai dat să-l fac, l-am săvârșit. Și acum, preaslăvește-Mă Tu, Părinte, la Tine Însuși, cu slava pe care am avut-o la Tine mai

înainte de a fi lumea. Arătat-am numele Tău oamenilor pe care Mi i-ai dat Mie din lume. Ai Tăi erau și Mie Mi i-ai dat și cuvântul Tău l-au păzit. Acum au cunoscut că toate câte Mi-ai dat sunt de la Tine, căci cuvintele pe care Mi le-ai dat, Eu le-am dat lor, iar ei le-au primit și au cunoscut cu adevărat că de la Tine am ieșit și au crezut acum că Tu M-ai trimis. Eu pentru aceștia Mă rog; nu pentru lume Mă rog, ci pentru cei pe care Mi i-ai dat, că ei sunt ai

Tăi. Și toate ale Mele sunt ale Tale și ale Tale sunt ale Mele și M-am preaslăvit întru ei. Și Eu nu mai sunt în lume, iar ei în lume sunt și Eu vin la Tine. Părinte Sfinte, păzește-i în numele Tău pe cei pe care Mi i-ai dat, ca să fie una, precum suntem Noi. Când eram cu ei în lume, Eu îi păzeam în numele Tău pe cei pe care Mi i-ai dat; și i-am păzit și n-a pierit nici unul dintre ei, decât numai fiul pierzării, ca să se împlinească Scriptura. Iar acum vin

TRĂLĂCĂRI

Sfantul Luca al Crimeei

“(…) Iată, și eu am ieșit să semăn cuvântul lui Dumnezeu în inimile voastre fiindcă și voi sunteți ogor al lui Dumnezeu, zidirea lui Dumnezeu, iar pe mine m-a trimis Dumnezeu lucrător în ogorul Lui. Dar eu sunt un semănător sărac și necăjit! „De ce ești sărac și necăjit?” – veți întreba voi. Oare nu este sărac și necăjit agricultorul care are doar opt desetine de pământ? Oare nu pot să raportez și la mine cuvintele lui Dumnezeu spuse Prorocului Isaia, când l-a trimis să propovăduiască: Și El a zis:

Du-te și spune poporului acestuia: cu auzul veți auzi și nu veți înțelege și, uitându-vă, vă veți uita, dar nu veți vedea. Că s-a învârtoșat inima poporului acestuia, și cu urechile lor greu aud și ochii lor s-au închis, ca nu cumva să vadă cu ochii și să audă cu urechile și cu inima să înțeleagă și să se întoarcă, ca Eu să-i vindec (Isaia 6, 9-10)?

Zeci de mii de credincioși ortodocși, care locuiesc în ținutul Tambovului mi-au fost rânduiți să-i duc la Hristos, dar s-a înăsprit inima poporului acestuia și își întorc urechile de la poruncile lui Hristos, și ochii și i-au închis ca să nu vadă sfințenia și să nu priceapă cu inima, și să nu se întoarcă, ca Domnul să-i vindece pe dânșii.

Și doar voi, apropiații mei, iubii mei, mică turmă a lui Hristos, vă deschideți inimile voastre spre primirea cuvântului lui Dumnezeu. Dar printre voi sunt unii la care se referă cuvântul lui Dumnezeu adresat Sfântului Proroc Iezechiel: Iar despre tine, fiul omului: fiii poporului tău vorbesc pe la ziduri și pe la ușile caselor. Și zice unul către altul și frate către frate: mergeți de vedeți ce cuvânt a ieșit de la Domnul. Și ei vin la tine ca la o adunare de petrecere și se așază poporul Meu înaintea ta și ascultă cuvintele tale, dar nu le împlinește; căci ei cu gura lor fac din aceasta o petrecere, iar inima lor e târâtă după poftele lor. Iată că tu ești pentru ei un cântăreț plăcut, cu glas frumos și care cântă bine din instrumentul său; ei ascultă cuvintele tale, dar nimeni nu le împlinește (Iezechiel 33, 30-32).

Oare nu este amărât și necăjit agricultorul care seamănă sămânța sa în pământ nearat? Dar și eu mă aflu în aceeași situație, deoarece pentru mulți ani a fost lepădat ogorul lui Dumnezeu și puțini l-au prelucrat. Și s-a întărit pământul inimilor omenești, și n-au crescut în el semințele sfinte ale cuvântului lui Dumnezeu.

De ce mă plâng eu? De ce tulbur inimile voastre?

Pentru ce ești mâhnit, suflete al

meu, și pentru ce mă tulburi? Nădăjduiește în Dumnezeu, ca-L voi lăuda pe El; mântuirea feței mele este Dumnezeul meu (Psalmul 41, 6).

Oare nu este puternic Domnul? Înmulțind va înmulți păstorirea mea. Oa-re eu nu știu acele cuvinte minunate pe care le-a spus Apostolul Pavel despre cuvântul lui Dumnezeu: Cuvântul lui Dumnezeu este viu și acționează și este mai ascuțit decât orice sabie ascuțită; el pătrunde până la despărțitura dintre suflet și duh, dintre încheieturi și creier. Eu știu aceasta, de aceea nu mă tulbur că mult timp a stat nearat ogorul lui Dumnezeu, că s-a întărit pământul inimilor omenești, și cu curaj voi arunca semințele cuvântului lui Dumnezeu chiar și în pământul nearat, fiindcă știu că cuvântul lui Dumnezeu este atât de puternic, încât singur ară pământul inimilor noastre.

Așadar voi, cei tari în credință, și voi, iarbă proaspătă a lui Dumnezeu, vlăstare tinere, ascultați: Iată, a ieșit semănătorul să semene. Și pe când semăna, unele semințe au căzut lângă drum și au venit păsările și le-au mâncat.

Dacă seamănă țăranul lângă un drum și cad pe el semințe, vor fi călcate în pi-cioare și mâncate de păsările cerului. Despre un alt drum

ȚĂLCĂRI

ne vorbește nouă Dom-nul Iisus Hristos: despre calea largă, care duce la pieire, pe care merg, împingându-se și întrecându-se unul pe altul, majoritatea oamenilor – oameni însetați să-și trăiască viața în deplină bunăstare, în îndestulare materială, însetați de bogăție și slavă, care disprețuiesc poruncile lui Hristos, care vor să-și construiască după mintea lor viața... Ei fug pe acest drum spinos, și inimile le sunt ocupate nu cu cuvintele lui Dumnezeu, ci cu grijile pentru bunăstarea și îndestularea lor...

Dar se întâmplă uneori ca și de acești oameni să se atingă cuvântul lui Dumnezeu – când din curiozitate intră în bisericile noastre sau, prin discuțiile cu cre-dincioșii pe care îi întâlnesc în cale, sunt semănată semințele lui Hristos în ini-mile lor. Și se tulbură inima acestor oameni ocupați cu goana după bunăstare, slavă și bogăție. Și se opresc din fuga lor, cad pe gânduri dacă să meargă sau nu pe acest drum îngust, dacă să se gândească și la sufletul lor, nu doar la bunăstarea trupului lor, a familiei lor, la prosperitatea lor. Dar pe acest drum îngust zboa-ră numeroase păsări nevăzute, dușmanii neamului ome-nesc, puterile întunecate ale iadului, în stăpânirea cărora se află acești oameni. Ei privesc cu atenție ca ni-meni să nu împiedice faptele rele ale acelor. Și cum vor vedea că omul s-a oprit și a căzut pe gânduri, că se gândește la sufletul său, atunci ca niște păsări răpitoa-re îl atacă și fură cuvântul lui Dumnezeu semănat în inima lui.

Iată ce înseamnă sămânța căzută pe drum. Ea este călcată în picioare, mân-cată de păsările cerului.

Altele au căzut pe loc pietros, unde n-aveau pământ mult, și au răsărit de îndată, pentru că n-aveau pământ adânc.

Cât de mulți sunt printre oameni cei care pot fi asemănați cu acest

loc pietros, acoperit cu un strat subțire de pământ! Cât de mulți sunt oamenii cu intenții bune, dar care n-au o profunzime a simțurilor și a gândurilor, profunzimea inimii, care nu dispun de o comoară deosebită a sufletului! Ei sunt instabili, sunt pasionați când de una, când de alta, se apucă cu pasiune de făp-te bune, mărețe, se încredințează slujirii științei, artei, filosofiei, dar în scurt timp renunță la ele, fiindcă în locul unei pasiuni vine alta care îi

GÂNDUL SĂPTĂMĂNI

"În situațiile în care oamenii ne desconsideră și ne izgonesc, ne prigonesc, nu trebuie să vorbim deloc, ci trebuie să tăcem. Nu trebuie nici măcar să ne justificăm, căci justificarea dă prilej pentru o altă judecată, iar tacerea vindecă."

Părintele Sofronie de la Essex

cuprinde. Nu există rădăcini adânci pentru cuvintele dreptății lui Dumnezeu în sufletele lor. Domnul a spus despre astfel de oameni că, atunci când le vine necazul sau ispitirea, când vine timpul să sufere pentru Hristos, ușor și repede se leapădă de El. Cum se atinge de astfel de oameni mâna lui Dumnezeu care îi înțelepțește, care îi învață calea cea dreaptă și dure-roasă, atunci încep să cârtească, nevrând să suporte durerea, îl hulesc pe Dumnezeu și pleacă de la El. Și se sfârșește lu-crarea lui Dumnezeu, care numai ce începuse în inimile lor...

Foarte des se întâmplă cu asemenea oameni că imediat ce aud ironii la adresa credinței lor, îndată șovăiala și rușinea falsă le stăpânesc inima, astu-pând semințele credinței lui

Hristos.

Iată ce înseamnă cuvântul lui Hristos despre sămânța căzută pe loc pietros.

Altele au căzut între spini și spinii au crescut și le-au înăbușit.

Deseori se întâmplă aceasta cu grăunțele de grâu, care cad în buruieni, în urzici, între spini. Așa se întâmplă și cu cei ale căror suflete și inimi sunt ase-mănătoare unui câmp năpădit de ierburi rele și de buruieni, urzică și spini de tot felul. „Ce fel de buruieni și spini?” – veți întreba voi. Eu cred că este des-tul de clar. Buruienile și ierburile rele – sunt acelea care nu dau semințe bune. Sunt cele ce dau semințe otrăvite, nefolositoare – semințe cu care nu se hrănește nimeni. Sunt răutatea omului, tendința de a îndeplini poftele proprii, sunt patimile care distrug tot ce este bun în inimile noastre.

Cum poate să crească sămânța lui Dumnezeu în mijlocul acestor buruieni? Se înțelege că va fi curând înăbușit și nu va aduce roadă.

Altele au căzut pe pământ bun. Și au dat rod: una o sută, alta șaiszeci, alta treizeci.

Iată ce se întâmplă când semințele de grâu cad în pământ bun, arat și în-grășat! Iată ce se va întâmpla când pământul va fi udat de ploii timpurii și târ-zii, când semințele vor fi încălzite de razele soarelui! Așa trebuie să fie și în ini-mile noastre. Trebuie ca ele să fie larg deschise și să tresalte în fața lui Dumnezeu, trebuie ca voi să vă deschideți ochii și urechile duhovnicești și să primiți cuvântul lui Dumnezeu, pe care noi, păstorii voștri, cu osâr-die îl semănăm în inimile voastre.

Să plecați din biserică cu mare atenție, păstrând acest cuvânt al lui Dumnezeu, să-l duceți acasă ca pe un potir de preț, plin până la vârf, temându-vă să vărsați din el vreo picătură.

TĂLCĂRI

Trebuie cu inimă curată, neatinsă, să ducem acest har al lui Dumnezeu în casele voastre. Aceasta este posibil doar pentru cei care au inimile asemănă-toare pământului bun, arat și îngrășat. Știu că mulți dintre voi au asemenea inimi bune și curate. Dar nu numai de bunătatea pământului depinde încolțirea semințelor. Trebuie să fie udate de ploile timpurii și târzii. Trebuie să fie încălzite de soare și luminate de lumina lui.

Iată, de aceasta trebuie să avem grijă! Veți întreba: „Dar cum să udăm se-mițele lui Dumnezeu?” Cu lacrimi. Cu lacrimi de pocăință pentru păcatele voastre udați-le. Luminați-le asemenea razelor soarelui, cu lumina dragostei. Încălziți-le cu căldura faptelor bune, de milostenie și de compătimire pentru apropiatii voștri.

Și vor crește în inimile voastre semănațele semănate de mine, slujitorul nevrednic al lui Dumnezeu.

Și când voi încheia munca mea, munca de semănător, când voi merge la odihna cea veșnică, atunci cu îndrăznire voi sta în fața Scaunului Celui Preaînalt și voi spune: Iată eu și pruncii pe care mi i-a dat mie Dumnezeu! Amin!

(Din: Sfântul Luca al Cri-meei, Predici, Ed. Sophia, Bucuresti, 2009)

...Problema contemporanilor Mântuitorului – ca și a contemporanilor noștri – nu era aceea că nu-L puteau recunoaște pe Hristos, ci aceea că nu vroiau să-L recunoască! Simțurile fizice slujesc și se supun – așa cum le-a rânduit Creatorul -persoanei-subiect al acestora. Adică, ochii văd și urechile aud, iar mintea înțelege ceea ce vrea posesorul lor. Potrivnicia este una din căderile frecvente ale omului până astăzi. Ușor ironic, prin aceste cuvinte, Mântuitorul parcă le spune: „Vorbesc în pilde, pentru a nu le

violenta starea lor de îndărătnicie, pentru a nu le tulbura îndârjirea inimii. Oricum, chiar dacă le-aș vorbi deschis, nu s-ar schimba nimic“. Omul are o problemă într-adevăr! Neputința de a se deschide pozitiv, cu încredere, lui Dumnezeu și celui alt. El se plasează din start mai curând îndoelnic, suspicios, neîncrezător, potrivnic. Nu ești crezut în ceea ce afirmi, și se cer argumente, și se cer semne. Aceasta nu este o stare care să-l ajute pe om să înțeleagă ce i se spune! Indiferent dacă i se spune deschis sau în pilde! Problema ar fi cum poate omul dobândi starea aceea pozitivă, care-i deschide calea receptării și a înțelegerii vorbirii celui alt. Antropologia noastră teologică vorbește despre sinergie dumnezeiesc-omenească.

Pentru a dobândi capacitatea de a fi încrezător și înțelegător, omul trebuie să dorească, să vrea cu tot dinadinsul acest lucru. Și va primi darul credinței, ca și cel al înțelegerii. Omul trebuie să vrea să fie ascultător și să-și articuleze stăruitor voința, și va primi darul ascultării. Va trebui să vrea să înțeleagă tainele profunde ale lumii și ale vieții, rațiunile ultime ale creațiilor și să articuleze stăruitor această dorință pentru a primi darul și deschiderea înțelegerii.

Pentru epoca noastră aceste cuvinte ale Mântuitorului sunt extrem de provocatoare. Lumea este dominată încă de o cultură raționalistă, întemeiată pe semnalele simțurilor și pe prelucrarea acestora de către rațiune. Nimeni nu ia în calcul importanța „duhului” care stăpânește orice subiect al cunoașterii și al înțelegerii, intenția cea mai intimă și mai persistentă care-l domină pe acesta. Acest „duh” este de fapt factorul determinant pentru ca vederea să fie vedere, iar auzul să fie auz. Duhul fiecăruia „dictează” ce să vadă și ce să audă, cum să vadă și cum să înțeleagă. Am să invoc aici cuvântul

unui filosof francez contemporan (cred că Gabriel Marcel), care spune: „Nu creierul gândește, ci eu!” Extrapolând, putem spune: nu ochii văd, ci eu, nu urechile aud, ci eu etc. Ei bine, acest „eu” este responsabil, și nu obiectivitatea informațiilor, oricât de concrete și de pragmatice ar fi acestea. Eu sunt o conștiință de sine, o conștiință de dorit cât mai coerentă, care recapitulează în sine un mecanism psihosomatic extrem de complex!

Gnoseologia teologică și hermeneutica teologică spun că omul ajunge să cunoască și să înțeleagă atunci când „duhul” care sălășluiește în el este Duhul lui Dumnezeu. Este vizibilă taina cea mare a libertății umane – și drama cea mare în același timp. Actul cunoașterii și al înțelegerii nu poate fi consecința unei presiunii deterministe și fataliste a realității exterioare asupra omului, ci este dependent de deschiderea și vrerea liberă a omului. Mai rămâne ca omul să-și redobândească voia liberă pe care eventual și-a pierdut-o, supunându-se orbește sau ușuratic nenumăraților stăpâni dinăuntrul sau din afara lui! Omul mândros este orbit de mândrie și nu vede, nu înțelege sau înțelege ce-i dictează duhul mândriei. Omul indiferent, omul leneș, omul plictisit, omul plin de griji nu poate înțelege, omul care urăște nu poate înțelege sau înțelegerea lui este viciată de duhul urii. Nu este suficientă nici lipsa acestor „duhuri”, rațiunea pură adică. Pentru a funcționa la parametri normali și pentru a realiza actul cunoașterii și al înțelegerii, rațiunea trebuie să fie hrănită de o atitudine adâncă pozitivă, de un duh pozitiv. Omul care iubește, are o înțelegere mult sporită.

(...)

(din: Pr. Constantin Coman, “Dreptatea lui Dumnezeu și dreptatea oamenilor”, Editura Bizantina, Bucuresti, 2010)